

Brüssel, 8. mai 2024
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2020/0277(COD)

9028/24
ADD 1 REV 1

CODEC 1128
JAI 656
ASILE 64
MIGR 178

I/A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Eelnõu: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb kriisi ja vääramatute jõuga seotud olukordi rände- ja varjupaigaküsimuste valdkonnas ning millega muudetakse määrust (EL) 2021/1147 (esimene lugemine) – Seadusandliku akti vastuvõtmine = Avaldused

Bulgaaria Vabariigi avaldus

Bulgaaria tänab eesistujariike Hispaaniat ja Belgia raske töö eest Euroopa Parlamendiga peetud läbirääkimistel, mille tulemusel viidi lõpule varjupaigareform.

Me tervitame kaasseadusandjate vahel saavutatud poliitilist kokkulepet. Uus varjupaigasüsteem võimaldab täieulatuslikku ja struktureeritud ühist reageerimist Euroopa tasandil, tagades samal ajal tasakaalu solidaarsuse ja vastutuse vahel. Kõige suurema surve all oleva liikmesriigina, keda püsivalt ohustab rändekriis ja kellel on suuremad kohustused Schengeni ala nõuetekohase toimimise tagamisel, tugineb Bulgaaria solidaarsuse vaimus õiglaselt jagatud vastutusele ja toetusele, mida antakse liidu fondidest uute normide rakendamiseks.

Bulgaaria konstitutsioonikohus võttis 2018. aastal vastu otsuse, milles ta märkis, et Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsioonis edendatakse õiguslikke mõisteid seoses mõistega „sugu“, mis on vastuolus Bulgaaria põhiseaduses sätestatud aluspõhimõtetega ning mille eesmärk on teha vahet ingliskeelsete mõistete „sex“ kui bioloogilise kategooria (mehed ja naised) ning „gender“ kui sotsiaalse konstruktsiooni vahel.

Seetõttu on Bulgaaria tänulik jõupingutuste eest, mida on tehtud selleks, et käsitleda riiklikke mureküsimumi, mis on seotud kõnealuste mõistete kasutamisega mõnes varjupaigapaketti kuuluvas õigusaktis, võttes arvesse Bulgaaria Vabariigi konstitutsioonikohtu otsust.

Bulgaaria ei ole vastu rände- ja varjupaigaleppe vastuvõtmisele, kuid soovib rõhutada, et me tõlgendame mõnes varjupaigapaketti kuuluvas õigusaktis kasutatud sooga seonduvat terminoloogiat bioloogilise (naised ja mehed) kategooria tähenduses.

Tšehhi Vabariigi avaldus

Tšehhi Vabariik tunnistab vajadust reformida kehtivaid õigusnorme, mis reguleerivad ELi rände- ja varjupaigapoliitikat. Mitmed probleemid ja eelkõige pärast 2015.–2016. aasta pagulaskriisi aset leidnud arengud näitasid, et meie süsteem on haavatav ja ei ole enam jätkusuutlik. Kuna ainult ühine ELi tasandi lahendus saaks olla piisav vastus väljakutsetele, millega EL ja liikmesriigid nii koos kui ka üksikult silmitsi seisavad, hindame peamiste puuduste kõrvaldamiseks tehtud jõupingutusi.

Rände- ja varjupaigaleppe üle peetud läbirääkimiste ajal püüdis Tšehhi Vabariik eelkõige saavutada välispiiride tõhustatud kaitset turvalisema Schengeni ala loomiseks ning funktsionaalset tasakaalu vastutuse ja solidaarsuse vahel.

Eelkõige peab Tšehhi Vabariik tervitatavaks asjaolu, et lõpliku kompromissiga ei kehtestata kohustust paigutada kolmandate riikide kodanikke teistest liikmesriikidest või kolmandatest riikidest ümber. Samal ajal ja tunnustades praegusesse süsteemi tehtavaid muid parandusi, märgib Tšehhi Vabariik, et institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemus ei vasta nõukogu läbirääkimisvolituste ambitsioonitasemele ning et mõne vahendi tõhusust vähendab liikmesriikidele pandav täiendav halduskoormus, mis tekitab praktilisi raskusi ja suurendab kulusid.

Eeltoodut silmas pidades ja paketipõhise lähenemisviisi kohaselt otsustas Tšehhi Vabariik hoiduda kõnealuse leppega hõlmatud õigusaktide üle hääletamast. Tšehhi Vabariik hindab siiski ELi ühtsuse vaimu ja näeb seda versteposti uue võimalusena jätkata suuremaid jõupingutusi ELi rände- ja varjupaigapoliitika edasisel reformimisel, pöörates erilist tähelepanu välismõõtmele ja uuenduslikele ideedele.

Leedu Vabariigi avaldus

Leedu tervitab rände- ja varjupaigaleppe suhtes saavutatud kompromissi, mis aitab kaasa tõhusamale varjupaiga- ja rändehaldusele ELis. Leedu rõhutab samuti, kui oluline on tagada kindlad ja tõhusad ELi meetmed, et reageerida meie välispiiridel toimuvale vaenulike režiimide poolsele rändajate ärakasutamisele.

Leiame siiski, et kriisimäärukses kehtestatud reageerimismeetmed oleksid võinud olla veelgi ambitsioonikamad ja otsusekindlamad. Sellega seoses peame kahetsusväärseks, et kriisimäärusega seoses antud nõukogu läbirääkimisvolutuste teatavaid aspekte, eelkõige sätteid, millega kehtestatakse piirimenetluse maksimaalne kestus rändajate ärakasutamise korral, ei ole säilitatud.

Leedu on otsustanud kompromissi vaimus hääletada kriisimääruse poolt, kuid me kutsume ELi üles jätkama rändajate ärakasutamise kui nähtuse jälgimist ja edasiste lahenduste väljatöötamist selle ennetamiseks ja sellele veelgi tõhusamaks reageerimiseks.

Ungari avaldus

Ungari on endiselt kindlalt veendunud vajaduses töötada välja Euroopa ühine varjupaigasüsteem, mille eesmärk on käsitleda ebaseadusliku rände algpõhjust, minimeerida ja lõpuks kaotada ebaseadusliku rände stiimulid ning heidutada varjupaigasüsteemi kuritarvitada soovivaid isikuid Euroopa Liitu sisenemast, ning mis hõlmab võimalust vaadata varjupaigataotlused eksterritoriaalsuse põhimõtte alusel läbi kolmandates riikides. Nende eesmärkide saavutamiseks peame esmajärjekorras tunnistama, et ülemaailmseid rändeprobleeme ei ole võimalik lahendada Euroopa territooriumil, mistõttu me ei peaks tegelema lahendamatu probleemidega, vaid andma abi seal, kus seda on vaja.

Selleks et saaks välja töötada tõhusa Euroopa ühise varjupaigasüsteemi, on oluline leida tasakaal vastutuse ja solidaarsuse vahel, kuid meie arvates ei ole kahes kavandatud seadusandlikus aktis seda tasakaalu saavutatud. Tasakaalu puudumist näitab selgelt asjaolu, et Ungari ei ole määratletud kõige suurema surve all oleva liikmesriigina, kuigi me oleme märkimisväärse välispiiriga liikmesriik, kes jätkuvalt vastutab Euroopa Liidule avalduva rändesurve peatamise eest. Lisaks sellele vastutusele kohustaks varjupaigamenetluse määrus Ungarit tagama piirimenetluste läbiviimiseks teistest liikmesriikidest palju suurema suutlikkuse, mis on meie geograafilist asukohta arvestades ebaõiglane ja ebarealistlik.

Alates 2015. aastast on Ungari kooskõlas Schengeni *acquis*'st tulenevate kohustustega võtnud kohustuse kaitsta Euroopa Liidu välispiire ilma ELi toetuseta. Meie jõupingutusi tuleks samuti tunnustada solidaarsuse vormina. Kavandatavas uues õigusraamistikus seevastu ei peeta liikmesriikide eelarvest Euroopa Liidu välispiiride kaitseks kulutatud vahendeid solidaarsuseks, vaid kehtestatakse selle asemel lisakohustused nii teistele liikmesriikidele solidaarsuse pakkumise osas kui ka vastutuse osas ebaseadusliku rände peatamise eest.

Kooskõlas meie järjekindla seisukohaga ei saa Ungari toetada rändajate kohustuslikul jaotamisel põhineva solidaarsusmehhanismi loomist ega ole seetõttu nõus vastutuse rakendamise erandite kui solidaarsusraamistiku kohustusliku elemendi kasutuselevõttuga. Nõukogu otsustega, mis võeti vastu 2015. aastal, on juba tõestatud, et rändajate kohustuslikul jaotamisel põhinev solidaarsusmehhanism ei vähenda meie varjupaigasüsteemide koormust, vaid hoopis suurendab saabujate arvu.

Ungari on veendunud, et kriisimääruse kompromissettepanek ei oleks toimiv lahendus rändekriisi või rändajate ärakasutamisega tegelemiseks, muu hulgas seetõttu, et selle eesmärk on lahendada kriisiolukordi eelkõige solidaarsuse kaudu ning võimaldada *de facto* ja *de jure* kohustuslikku ümberpaigutamist, samas kui see tooks kaasa üksnes rändevoogude hüppelise suurenemise, mis omakorda süvendab kriise ja suurendab solidaarsusvajadusi.

Lisaks tunnustab ja edendab Ungari naiste ja meeste võrdõiguslikkust kooskõlas Ungari põhiseaduse, Euroopa Liidu esmaste õigusaktide, põhimõtete ja väärtuste ning rahvusvahelisest õigusest tulenevate kohustuste ja põhimõtetega. Naiste ja meeste võrdõiguslikkus on Euroopa Liidu aluslepingutes sätestatud põhiväärtus. Kooskõlas nende ja oma siseriiklike õigusaktidega tõlgendab Ungari ingliskeelset terminit „gender“ asjaomastes õigusaktides samamoodi nagu terminit „sex“.

Lõpetuseks ja kooskõlas Euroopa Ülemkogu korduva üleskutsega on Ungari jätkuvalt kindel vajaduses jõuda tõhusa rände- ja varjupaigapoliitika suhtes konsensusele ilma uusi tõmbetegureid loomata.

Eeltoodud põhjuseid arvestades ei ole Ungaril võimalik toetada määruse vastuvõtmist, mis käsitleb kriisi ja vääramatut jõuga seotud olukordi rände- ja varjupaigaküsimuste valdkonnas (kriisimäärus), kuna see on fundamentaalselt puuduliku süsteemi lahutamatu osa.

Poola Vabariigi avaldus

1. Poola Vabariigi valitsus hindab jõupingutusi, mida teevad ELi nõukogu, Euroopa Parlament ja Euroopa Komisjon, et jõuda kompromissile Euroopa Liidu tervikliku ja vastutustundliku reageerimise suhtes, tulemaks toime praegustest rände protsessidest tulenevate probleemidega. Samal ajal rõhutame, et valitsusel ei olnud reaalset võimalust rände- ja varjupaigaleppe üle peetavatel läbirääkimistel osaleda.
2. Poola Vabariigi valitsus märgib, et rände- ja varjupaigasüsteemi teatavate aspektide juhtimist on võimalik parandada. Kõnealuse leppega hõlmatud õigusaktide täiendav analüüs näitab siiski, et nendes ei käsitleta piisavalt selliste liikmesriikide konkreetset olukorda, kellel on ühine piir. Valgevene ja Venemaaga ning kes on seetõttu tulenevalt kunstlikult loodud rändeteedest olnud pideva ja suure surve all. Sellega seoses tasub märkida, et Euroopa Ülemkogu on korduvalt, sealhulgas oma 14.–15. detsembri 2023. aasta järel dustes rõhutanud rände ärakasutamise negatiivseid tagajärgi ja mõistnud hukka rändajate ärakasutamise kolmandate riikide poolt poliitilistel eesmärkidel.
3. Poola Vabariigi valitsus on seisukohal, et rände- ja varjupaigalepe ei taga õiget tasakaalu vastutuse ja solidaarsuse vahel ning võib põhjustada tulevasi vaidlusi ELi institutsioonide ja liikmesriikide vahel.
4. Eeltoodut silmas pidades on Poola Vabariigi valitsus otsustanud hääletada kõigi kõnealuse leppega hõlmatud õigusaktide vastu.

Slovaki Vabariigi avaldus

Slovaki Vabariik tunnistab vajadust Euroopa ühist varjupaigasüsteemi reformida. Me hindame kõrgelt kõigi osalevate eesistujariikide jõupingutusi. Samal ajal oleme teadlikud, et kompromissi saavutamine ei olnud lihtne ülesanne.

Siiski on oluline, et me ei loobuks seisukohtadest, mida me oleme pikka aega hoidnud ja kaitsnud.

Me hindame, et leppes keskendutakse rände põhjuste lahendamisele päritoluriikides, mis võib aidata leevendada ELi välispiiridele avalduvat survet.

Usume, et Euroopa eduka rändepoliitika prioriteet peaks olema ELi välispiiride järjepidev kaitse ja tõhus tagasisaatmispoliitika.

Soovitav on võtta kõik meetmed ebaseadusliku rände vältimiseks ja samal ajal aidata neid, kes vajavad rahvusvahelist kaitset.

Kuigi me tunnistame, et kohustuslike ümberpaigutamiskvootide kontseptsioonist on suures osas loobunud, ei ole me veendunud, et esitatud ettepanekutega saavutatakse õige tasakaal solidaarsuse ja vastutuse vahel.

Solidaarsus on rände haldamisel oluline põhimõte, kuid me leiame, et selle vormi valik peab alati olema täielikult liikmesriigi otsustada. Kahjuks ei vasta ettepanekud sellele nõudele, kuna juhul, kui teatavat hulka varjupaigataotlejaid ei paigutata ümber, on rahaline toetus kohustuslik. Samal ajal muutuvad teatavate tingimuste täitmise korral kohustuslikuks ka Dublini määruse kohased vastutuse rakendamise erandid. Need elemendid kujutavad endast tugevaid tõmbetegureid ja stimuleerivad teisest rännet.

Eeltoodut arvesse võttes hääletab Slovaki Vabariik solidaarsuse valdkonnas esitatud ettepanekute – varjupaiga- ja rändehalduse määruse ning määruse, mis käsitleb kriisi ja vääramatu jõuga seotud olukordi rände- ja varjupaigaküsimuste valdkonnas – vastu.

Pidades silmas kõigi esitatud ettepanekute omavahelist seotust, hoidume hääletamast ka teiste ettepanekute üle.
